

Camil Petrescu

1894-1957

Camil Petrescu este o personalitate multilaterală cu inclinații spre filozofie.

A scris romane, nuvele, teatru și poezie.

Si-a exprimat concepția sa cu privire la literatura în multe articole de studiu. Foarte cunoscută este conferința sa „Noua structură”.

Si opera lui Marcel Proust care va apărea mai târziu în volumul „Teze și antiteze”. Este adept al modernismului lovinescian, adică al sincronismului literaturii române cu literatura europeană.

Camil Petrescu frecventa, de altfel, cenaclul lui Eugen Lovinescu, „Zburătorul”.

Camil Petrescu fixează o estetică modernă romanului românesc avându-l ca model pe scriitorul francez Marcel Proust.

1. Camil Petrescu este de părere că literatura trebuie să se sincronizeze cu filozofia și psihologia epocii. Că desoperirile acestora trebuie să fie folosite și de scriitor. Camil Petrescu face referire la intuitionismul lui Bergson și la psihanaliza lui Freud.
2. Cea mai importantă trăsătură a literaturii din punct de vedere al lui Camil Petrescu este autenticitatea. Ca și Freud în romanele sale pentru a spori autenticitatea, pentru a da impresia de trăit, Camil Petrescu inserează documente, scrisori, jurnale.
3. Naratiunea se face la persoana I, nu la persoana II ca în romane de tip tradițional. Naratorul își pierde omnisciența și omniprezența (ubiquitate), întrucât devine narator-personaj. Camil Petrescu „eu nu pot vorbi onest decât la persoana I”, „din mine însumi eu nu pot ieși”, „singura realitate pe care o pot povesti [...] este realitatea conștiinței mele.
4. Relativismul – înmulțirea perspectivelor, a punctelor de vedere în jurul aceluiasi obiect.
5. Scriitorul trebuie să povestească la întâmplare, să se lase în voia memoriei involuntare.
6. Memoria involuntară duce la pierderea analogiei faptelor ajungându-se la acronie (acronie=fără cronologie)

Camil Petrescu ca și Rebreanu, un scriitor anticalofil. Dacă Rebreanu spunea că, „este mai ușor să scrii frumos decât să exprimi exact”, Camil Petrescu spunea „scrișul frumos este ca dictiunea în teatru și caligrafia în știință”.

Ultima noapte de dragoste, intaia noapte de razboi

Anul aparitiei: 1930, in perioada interbelica

Tipul de roman: -roman de analiza psihologica

-roman subectiv

-roman modern

-roman citadin

Compozitia: romanul are 2 parti initiale Cartea I si Cartea II si 6+7 capitole, fiecare avand cate un titlu.

Cartea intai – La piatra Craiului in munte

- Diagonalele unui testament
- E tot filozofie
- Asta-i rochia albastra
- Intre oglinzi paralele
- Ultima noapte de dragoste

Cartea a doua – Intaia noapte de razboi

- Fata cu obraz verde, la Vulcan
- Intamplari pe apa Oltului
- Post inaintat la Cohalm
- Ne-a descoperit pamantul lui Dumnezeu
- „Cine poate salva Romania?” - „wer kann Rumanien, retien?”
- comunicat apocrif

Tema: romanul are o tema dubla, iubirea si razboiul cele 2 exp. majore pe care le traieste eroul, protagonistul, Stefan Gheorghidiu.

Subiectul pe scurt

Cartea intai a fost numita monografia geloziei, iar cartea a doua jurnal de front.

Cartea a doua inchide ca intr-o paranteza cartea intai.

Primul capitol este intitulat „La piatra Craiului, in munte”.

Incipitul fixeaza – 1916, Valea Prahovei.

Eroul Stefan Gheorghidiu este concentrat pe Valea Prahovei pentru fortificarea acesteia,

Camil Petrescu demitizeaza razboiul, pentru Stefan Gheorghidiu transeele sunt „ transeele pareau jucarii”, o gluma, instructia seamana cu jocurile copiilor din Obor. Dar parlamentul, partidele politice si presa asigurau tara ca armata este pregatita „pana la ultimul nasture, pana la ultimul cartus”.

La popota ofiterilor are loc o discutie cu privire la fidelitatea intr-un cuplu pornind de la un articol care vorbea despre faptul ca un barbat care si-a ucis sotia a fost lasat liber.

Discutiile sunt pro-contra, Stefan Gheorghidiu intervine violent in discutie, ii umileste, vorbeste ostentativ considerand ca,, daca e vorba de o simpla intrebare de are drept sa zica „nu mai vreau".El gandeste ca „cei ce se iubesc au drept de viata si de moarte unul asupra celuilalt".Camarazii sunt uniti,nu-l inteleg.

Ca la Proust ceva declanseaza un gand.El cere cu disperare o permisie la Campulung si-i spune prietenului sau, ca altfel ca dezerta.

Capitolul II Diagonalele unui testament. Intamplarile din acest capitol sunt anterioare celor prezente in primul capitol(acronie).

Incepe asa;,, Eram insurat de 2 ani si jumătate cu o colega de la Universitate si banuiam ca ma inseala.”Capitolul prezinta nasterea si inflorirea iubirii lor.

Cine sunt? Stefan Gheorghidiu – student eminent la Filozofie

- sarac
- functionar la senat
- orgolios

Ela

-

- studenta la Litere(franceza,romana)
- cea mai frumoasa fata din Universitate
- buna(altruism)
- orfana
- fire pasionala

Stefan Gheorghidiu se indragosteste din orgoliu „ma simteam magulit ca sunt atat de patimas de iubit de cea mai frumoasa fata din facultate”.

Se casatoreste aproape in taina.

Ce fel de viata duc? Cei doi duc o viata modesta, o viata boema insa se bucura de placerile simple ale vietii.

- la teatru, la intamplare
- calusei, la Mosi
- floricele
- un tap de bere
- prieteni foarte multi

O mostenire neasteptata schimba viata acestui cuplu.

Corneliu Gheorghidiu, tatal lui Stefan Gheorghidiu, profesor universitar si gazetar murise si lasase familia inglodata in datorii.

Nae Gheorghidiu, unchiul lui Stefan era deputat liberal, om de afaceri, avea un copil.

Tache Gheorghidiu – fratele cel mare, bogat,avar si ursuz.

Tache G. isi invita familia la masa; toti sunt atenti cu Tache Gheorghidiu, vor sa-i intre in gratii sperand o parte din mostenirea acestuia.

Cei doi frati mai mari incep sa vorbeasca despre Corneliu Gheorghidiu dar o fac dispretuitor, cu ironie. Spun despre el ca nu avea notiunea banului, ca nu a stiut sa faca bani.

Stefan Gheorghidiu nu suporta ca memoria tatalui sau sa fie patata si intervine violent la fel ca in discutia de la popota ce avea sa se petreaca si le explica cum se fac averile.

Nae Gheorghidiu este disperat si ii e teama ca nu cumva „maniacul” sa lase averea vreunui asezamant.

Stupoare. Peste 20 de zile batranul moare si lasa cea mai mare din avere lui Stefan.
„Las anume nepotului meu preferat”.

Nae Gheorghidiu ataca testamentul, se leaga de cuvantul „anume”.Stefan Gheorghidiu consulta 2 avocati, acestia ii spun ca are dreptate, dar Stefan renunta in favoarea familiei.Mama sa este de partea lui Nae,lucru pe care nu i-l va putea ierta vreodata.

Mostenirea schimba viata cuplului. Ei trec de la viata boema, modesta la viata mondena.

Isi inchiriaza un apartament luxos, merg numai la premiere.Prietenii incep sa-i lase.

Sub pretextul ca ar fii grijuliu cu cei 2 nepoti ,Stefan si Ela care nu ar avea simt practic le propune sa intre in afaceri cu el.

Nae Gheorghidiu „cu Kant ala al dumitale si cu Sophenhauer nu faci in afaceri nici o branza.Eu sunt mai destept ca ei cand e vorba de parale”.

Stefan accepta si are prilejul sa cunoasca aceasta lume rapace a afacerilor. Il cunoaste si-l umileste Tanase Vasilescu Lumanararu. O lume infirma sufleteste si infirma intelectual. Impotriva vointei Elei, Stefan se retrage din asociatie.

E tot filozofie. Capitolul prezinta cuplul armonios, dintre cei 2 in punctul lui maxim. Stefan ii este superior intelectual, dar naivitatea il face sa o iubeasca si mai mult „fata draga”.Ela este geloasa si intra in jocul acestuia.

Anisoara este verisoara lui Stefan Gheorghidiu, o femeie bogata, cele 2 femei se imprietenesc. Anisoara il cunoaste pe domnul G.

- un vag avocat
- venit in tara de prin cabaretele din Paris
- bun dansator
- invata femeile din inalta societate tango(Argentina)

Stefan Gheorghidiu nu se simte in largul sau in aceasta lume in timp ce Ela se acomodeaza foarte repede. Incepe sa faca comparatie intre felul de a se imbraca al lui Stefan si a domnului G.

Anisoarei ii placea sa mearga in banda. Excursia este pentru Stefan o catastrofa.

- se dau jos din masini de mai multe ori pentru ca Ela sa stea langa G
- Ela avea ochi numai pentru domnul G
- este disperata cand intarzie
- Stefan se simte „descheiat sufleteste”, el sufera cu atat mai mult cu cat simte nevoia sa se dedubleze

Cand ii reproseaza comportamentul, Ela se mira, nu intelege considerand ca asa se comporta toate femeile ca e doar un „flirt”.

Stefan ii propune sa se desparta.

Asta-i rochia albastra

Dupa excursia la Odobesti cei doi nu-si mai vorbesc si intr-o seara are prilejul sa se razbune.

El vrea sa plece mai devreme dar el refuza.

Plecand acasa, ia o cocota.

Venind acasa, Ela o gaseste pe aceasta in patul lor. Cei 2 se despart, el o cauta. Stefan sufera enorm, e palid, slabeste. Se intalnesc si se impaca. Stefan pleaca la Curtea de Arges si are loc o discutie despre intrarea Romaniei in razboi, sustine ca nu trebuie arme, ci baioneta. Personajul pare venit din lumea lui Caragiale si se incadreaza in tipologia demagogului.

Cu domnul G se intalnesc foarte rar dar el este tot suspicios crede ca acum se intalnesc pe ascuns.

Intre oglinzi paralele

Stefan Gheorghidiu, sublocotenent concentrat pe Valea Prahovei. Stupoare! Ela nu este acasa. Stefan sufera, pana la paroxism, simte ca innebuneste.

Ela revine, intre cei doi are loc o discutie si-i propune sa divorteze fara formalitati. Iubiri intamplatoare pe care Stefan Gheorghidiu le comenteaza „Am inteles ca iubirea fizica e o profanare”.

Stefan afla ca matusa ei a amanetat un inel. Si ca Ela este bolnava. Ela ii multumeste pentru carti si flori, si ca are casa plina de flori. Ela minte, mai mult ii daduse un napoleon de aur. Se intalnesc la curse intamplator gaseste un bilet din care afla ca Anisoara o invita la ea acasa sa doarma pentru ca sotul ei era plecat. Stefan crede ca a pus intentionat biletele si totodata ca Ela e vinovata.

Se impaca din nou, el se intoarce la cazarma, si ea pleaca la Campulung unde ii scrie in fiecare zi si-i spune ca „niciuna din cunostintele lor nu e in Campulung”.

Ultima noapte de dragoste

In ultima scrisoare Ela, il cheama la Campulung. Cere permisie. Intalnirea dintre ei nu este cum si-o imaginaseră. I se pare ca Ela are „o eleganta studiata ca femeile care se dezbraca in alta parte”. Este ingrozit ca Ela ii cere o parte din bani. In oras il vede pe domnul G se intalneste cu colonelul, se intoarce si gaseste un bilet de la domnul G. Drumul cu colonelul este un drum al torturii, afla multe despre G, tragedie limba pe colonel ca sa afle cat mai multe.

Gheorghidiu primeste misiunea ca diseara sa fie varful avangardei.

Cartea II

1. Plutonierii se impart pe grupe si se pregatesc de intrarea in razboi.

Stefan Gheorghidiu se teme de moarte.

Razboiul a inceput, Stefan se gandeste la tot ce a fost frumos la toate intalnirile sale.

Se hotaraste sa faca donatia sotiei sale.

2. La vulcan sublocotenentul intalneste o tiganca.

Daca Cartei intai a fost numita Monografia Geloziei sau Monografia Incertitudinii, Cartea a 2a s-ar putea numi Jurnal de Front sau Jurnal de Campanie.

Camil Petrescu, autorul concret, a fost ofiter in Primul Razboi Mondial si „a imprumutat” jurnalul sau de front eroului Stefan Gheorghidiu.

Camil Petrescu vine cu o alta viziune asupra razboiului. El nu mai insista asupra eroismului combatantilor asa cum se intampla in balade in epoei sau in viziunea lui Alecsandri - „Ostasii nostrii” sau George Cosbuc „Cantece de vitejie”(Razboi Independentei 1877)

Camil Petrescu prezinta drama combatantului aflat in conflagratia mondiala pentru alungarea trupelor austro-ungare din Ardeal.

Stefan Gheorghidiu ajunge pe front din cavalerism, pura onoare si pentru ca razboiul este o experienta existentiala, esentiala din care nu putea lipsi.

Daca nu eroism, curaj, bravura, atunci ce vede Stefan in jurul lui?

In primul rand isi numeste camarazii „blestemati in uniforma” care, aflati in fata mortii se lupta cu panica, lasitatea, teama. Superstitia, foamea, intunericul. Combatantii sunt mutilati nu atat fizic cat si psihic.

In capitolul „Ne-a acoperit pamantul lui Dumnezeu” combatantii romani se simt niste „ganganii”, niste vanati de vanatorul neamt aflat pe deal. Obuzele cad asurzitor de parca s-ar ciocni 2 trenuri, sapa gropi adanci, sunt acoperiti de noroi si nu se mai cunosteau intre ei.

Cand se treage asupra lor se simt ca niste condamnati, iar daca nu au fost ucisi, de parca ar fi fost gratiati. Paralizati, ca niste bolovani in agonie, iar oamenii se inchina neintrerupt prin fum si foc Pamantul se zgalta de parca era cutremur.

Toti rostesc ca un laitmotiv al mortii „Ne-a acoperit pamantul lui Dumnezeu”.

Criticul literar Nicolae Nandescu spunea „de pe scena istoriei razboiul se muta pe aceia a constiintei individului.”

Drama colectiva, razboiul estompeaza, pune in umbra, drama individuala, conjugala, iubirii.

Moartea îl apropie de cei din jur, „Sunt mai aproape de ei decât mama și surorile mele”.

Comunicat apocrif

Stefan Gheorghidiu este ranit, nu vrea să fie spitalizat în București pentru că ar fi fost vizitat de al lui și ar fi trebuit „să joc un fel de teatru de dragoste și bucurie”. Se întâlnește cu mama sa care este vădit emoționată dar durerea ei „îmi era străină”. Stefan merge la soția sa acasă și aceasta îl întâmpină bucurioasă. Aceasta găsește o scrisoare anonimă care îi se aduce la cunoștință – că Ela înseală cu G. Acesta se desparte de Ela și pleacă la un hotel. Îl lasă tot „Tot trecutul”.

Ela îl așteaptă cu casa luminată, cu masă întinsă, cu tacamuri fine. Ela face demonstrații de iubire. Lui îi se pare că vorbește mult platitudinii și că a îmbătrânit.

În corespondență găsește un bilet anonim care îl înștiințează de relația ei cu Grigoriade.

Stefan, cel care își dorea cu atată ardoare certitudinea, rămâne acum indiferent: „Ma gândesc halucinant că aș fi putut uide pentru femeia asta” și-și imaginează o discuție între 2 femei peste ani. Ela vrea să-l convingă că lumea e rea și că oamenii sunt invidioși pentru fericirea lor „Fata dragă, ce-ai zice tu dacă ne-om despărți”.

Vestea este că o lovitură de trăsnet petru Ela, generos că întotdeauna îi mai dă o sumă de bani, îi lasă casa, tot trecutul. După ce citește biletul, fire amabilă și lucidă se gândește că poate se înseală. „Dar nu, sunt obosit și mi-e indiferent chiar dacă e nevinovată”.

Caracterizarea lui Stefan Gheorghidiu

- Stefan este protagonistul romanului
- Este personaj-narator
- Este vocea actorală (el este actor)
- Este intelectual, complicat sufletește
- Cerebral
- Are capacitate de analiză și sinteză
- Contemplativ
- Vulnerabil, hipersensibilitate, hiperlucid
- Inadaptabil
- Vocația introspecției (se privește pe sine, autoanaliză)
- Sentimentul onoarei
- Refuzul compromisului
- Lucid (pers. Din teatrul lui Camil Petrescu „câtă luciditate atată drama”)
- Loialitate
- Intransigent(neiertător)
- personaj proustian, patul lui Procrustes este spațiul al nepotrivirii
- Invins sau învingător
- „turn de fildeș”

VIATA DE LICEU

se trăiește o singură dată!